

Møtedato: 4. februar 2015
Arkivnr.:

Saksbeh/tlf:
Jann Petter Monsen, 75 51 29 00

Sted/Dato:
Bodø, 23.1.2015

Styresak 3-2015

Budsjett 2015 – konsolidert

Formål

Denne styresaken fremmes for å gi styret i Helse Nord RHF en tilbakemelding på om krav og føringer fra styret er fulgt opp i helseforetakenes planlegging. Vurderingene av konsolidert budsjett skal bidra til at virksomheten baseres på kvalitet, trygghet og respekt.

Med bakgrunn i budsjettpremisser fra Helse Nord RHF har helseforetakene i løpet av desember 2014 styrebehandlet egne saker om budsjett 2015. I denne styresaken gis en tilbakemelding på helseforetakenes oppfyllelse av:

- Aktivitetskrav og prioritering
- Vurdering av omstillingsplaner opp mot helsefaglige krav og føringer
- Resultatkrav

Beslutningsgrunnlag

Aktivitet og prioritering

I oppdragsdokument 2015 stiller Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) krav til sterkere vekst innen psykisk helse og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) enn i somatisk virksomhet. Veksten vurderes både i lys av endring i aktivitet, ventetider, bemanning og kostnader.

Behandlingsaktiviteten planlegges i tråd med forutsetningene. Det planlegges økt dag-/poliklinisk behandling, og vekst i poliklinisk aktivitet er planlagt sterkere innen psykisk helse og TSB enn innen somatisk virksomhet. Adm. direktør forventer at ventetidene reduseres som følge av planlagt økt aktivitet. Foretaksgruppens budsjetterte kostnader for 2015 viser en større vekst innen prioriterte områder, men utvikling fra 2013 viser noe mindre kostnadsvekst innen psykisk helse og TSB.

Resultatkrav

Styret i Nordlandssykehuset HF (NLSH) har ikke fått seg forelagt og behandlet et budsjett i tråd med forutsetningene fra styret i Helse Nord RHF. Helseforetaket har en omstillingsutfordring på om lag 200 mill. kroner, men har bare identifisert tiltak for i overkant av 100 mill. kroner (før risikovekting). Som følge av dette har styret i NLSH bedt om at resultatkravet reduseres med 80 mill. kroner i 2015 slik at nødvendig omstilling kan skje over to år.

Adm. direktør vurderer det som urealistisk at helseforetaket er i stand til å nå vedtatt resultatkrav for 2015 uten at det gir uønskede effekter på helsetilbudet. På denne bakgrunn foreslås resultatkravet til helseforetaket reduseres med 80 mill. kroner for 2015. Det er betydelig usikkerhet knyttet til gjennomføringen og effekten av helseforetakets identifiserte omstillingstiltak og helseforetaket er nødt til å effektivisere driften betydelig i årene fremover. Oppfølgingen av helseforetaket vil forsterkes i 2015.

Øvrige helseforetak har budsjettet i tråd med vedtatt resultatkrav.

Omstillingsbehov og risiko

Etter forslagene i saken har Nordlandssykehuset HF en uløst utfordring vurdert til å være i størrelsesorden 30 mill. kroner. Helgelandssykehuset HF og Finnmarkssykehuset HF har løsninger for sine økonomiske omstillingsbehov. Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) har et omstillingsbehov i størrelsesorden 170 mill. kroner. Helseforetaket har identifisert tiltak for å løse dette, men det er stor usikkerhet knyttet til effektene. Adm. direktør vurderer risiko for avvik fra økonomiske rammer som lav for Helgelandssykehuset HF, moderat for Finnmarkssykehuset HF, høy for Universitetssykehuset Nord-Norge HF og svært høy for Nordlandssykehuset HF.

Adm. direktør mener at helseforetakenes omstillingsplaner ikke er i strid med helsefaglige krav og føringer.

Investeringer

Styret i UNN ber Helse Nord RHF om økt investeringsramme til renovering av Åsgård. Etter anbudsrunde er prognosen for renoveringen av bygg 7 på 16,3 mill. kroner over vedtatt budsjett ramme. Adm. direktør tilrår at investeringsrammen økes.

Investeringsrammer for Helse Nord RHF, NLSH og Sykehusapotek Nord HF (SAN) endres i tråd med *styresak 132-2014 Nordlandssykehuset Bodø - bygg for kliniske kontorarbeidsplasser, plan for endelig gjennomføring og godkjenning av byggestart, oppfølging av styresak 141-2013.*

Medbestemmelse

Budsjett 2015, konsolidert ble drøftet med de konserntillitsvalgte og konsernverneombud i Helse Nord RHF, den 20. januar 2015 med følgende enighetsprotokoll:

- 1. Partene gir sin tilslutning til det fremlagte forslag til konsolidert budsjett 2015 for foretaksgruppen.*
- 2. Partene er bekymret for konsekvensene for investeringsplanen og driften i årene fremover, når kravet til økonomisk resultat i 2015 må reduseres for foretaksgruppen som helhet.*
- 3. Partene er enige om at omstilling i helseforetakene fortsatt er nødvendig for å sikre et bærekraftig økonomisk opplegg de neste årene. Et nært samarbeid mellom arbeidsgiver, arbeidstakere, tillitsvalgte og vernetjenesten er av avgjørende betydning for å utvikle gode planer og sikre gode omstillingsprosesser i virksomhetene.*

Brukermedvirkning

Budsjett 2015 - konsolidert, informasjon ble behandlet i det Regionale brukerutvalget i Helse Nord RHF, den 21. januar 2015, jf. RBU-sak 4-2015. Følgende vedtak ble fattet:

1. *Regionalt brukerutvalg tar informasjonen om Budsjett 2015 - konsolidert til orientering.*
2. *RBU er bekymret for konsekvensene for investeringsplanen og driften i årene fremover, når kravet til økonomisk resultat i 2015 må reduseres for foretaksgruppen som helhet.*

Adm. direktørs vurdering

Aktivitetsplanleggingen er i samsvar med RHF-styrets krav og føringer. Det er så langt ikke uten videre klart om Helse Nord i sum oppfylder eiers krav til prioritering av TSB og psykisk helse. Dette vil følges opp i den løpende dialogen med helseforetakene.

Den økonomiske risikoen vurderes som større i budsjett 2015 enn det som har vært vanlig de siste årene. Årsaken til det er:

- Manglede budsjett for Nordlandssykehuset HF og store økonomiske utfordringer.
- Store økonomiske utfordringer for Universitetssykehuset Nord Norge HF.
- Kraftig økt aktivitet i felleseide selskaper.
- Innføring av Fritt Behandlingsvalg.
- Høyt investeringsnivå og dermed store økonomiske konsekvenser ved avvik.

Gjennomgangen av helseforetakenes vedtatte budsjetter viser at helseforetakene med noen unntak har utarbeidet planer og budsjett for 2015 som forutsatt. Etter å ha redusert kravet til økonomisk resultat for Nordlandssykehuset HF, vurderes det samlede økonomiske opplegget som forsvarlig og mulig å realisere. Det at et helseforetak nå får anledning til å planlegge med og realisere underskudd, vil påvirke foretaksgruppens samlede mulighet til å investere i årene fremover. Konsekvensene for investeringsplanen vil bli behandlet i plan 2016-2019 i juni 2015 på vanlig måte.

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Resultatkravet til Nordlandssykehuset HF reduseres med 80 mill. kroner.
Resultatkrav for 2015 i foretaksgruppen vedtas som følger:

Helse Nord RHF	+ 365 mill. kroner
Finnmarkssykehuset HF	+25 mill. kroner
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	+40 mill. kroner
Nordlandssykehuset HF	Underskudd inntil -75 millioner
Helgelandssykehuset HF	+15 mill. kroner
Sykehusapotek Nord HF	0
Helse Nord IKT	0
Sum	+ 370 mill. kroner

2. Investeringsrammen til Universitetssykehuset Nord-Norge HF økes med 16,3 mill. kroner til renovering av Åsgård.
3. Styret i Helse Nord RHF godkjenner konsolidert budsjett 2015.

Bodø, den 23. januar 2015

Lars Vorland
Adm. direktør

Trykte vedlegg: Utredning
                                    Investeringsrammer 2015-2016

Utrykt vedlegg: Helseforetakenes budsjettvedtak

Utredning

Budsjett og planpremisser for 2015 har vært behandlet av styret i Helse Nord RHF i to saker i 2014:

- Styresak 78 -2014 Plan 2015-2018 – inkl. rullering av investeringsplanen 2015-2022
- Styresak 116-2014 Budsjett 2015 foretaksgruppen, rammer og føringer

I disse styresakene er økonomiske rammer fordelt, og det er gitt føringer som skal ligge til grunn for virksomheten i 2015. Helseforetakene har i løpet av desember 2014 styrebehandlet saker om budsjett for 2015.

Planlagt aktivitet og prioritering

I oppdragsdokumentet for 2015 står det:

Mål 2015:

Høyere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling enn for somatikk på regionnivå. Innen psykisk helsevern skal distriktpspsykiatriske sentre og barn og unge prioriteres. Veksten måles blant annet gjennom endring kostnader, årsverk, ventetid og aktivitet. Helse Nord RHF skal rapportere planer for hvordan dette skal gjennomføres innen 1. mars 2015.

Oppsummert synes foretaksgruppens budsjettbehandling å ivareta veksten i pasientbehandlingen som det er lagt til rette for i statsbudsjettet. Videre planlegges den polikliniske aktiviteten med sterkere vekst innen psykisk helsevern og rusbehandling enn i somatisk virksomhet. Administrerende direktør forventer at dette reduserer ventetidene.

Foretaksgruppens plantall for aktivitet fremkommer av tabellen.

Somatikk	Realisert 2013	Prognose 2014	Plan 2014	Plan 2015
Totalt antall opphold/konsultasjoner somatikk herav	593 661	604 140	604 804	610 717
innlagte heldøgnsopphold	83 599	83 501	83 501	83 767
dag/poliklinikk	510 062	520 639	521 303	526 950

Psykisk helse totalt	Realisert 2013	Prognose 2014	Plan 2014	Plan 2015
Utskrivninger	6 156	6 284	6 551	6 421
Liggedøgn	109 096	109 277	108 460	105 842
Polikliniske konsultasjoner m/refusjon/dagopp	194 969	202 284	221 093	225 427

Rusomsorg (egne foretak)	Realisert 2013	Prognose 2014	Plan 2014	Plan 2015
Utskrivninger	853	934	1 009	905
Liggedøgn	27 761	29 235	30 504	29 682
Polikliniske konsultasjoner m/refusjon/dagopp	11 985	12 730	13 595	14 155

Tabell 1 Plantall aktivitet

Psykisk helse spesifisert:

Psykisk helse for voksne	Realisert 2013	Prognose 2014	Plan 2014	Plan 2015
Utskrivninger	5 776	5 899	6 128	5 965
Liggedøgn	99 246	98 979	98 740	96 262
Polikliniske konsultasjoner m/refusjon/dagopp	127 027	130 577	142 189	143 895

Psykisk helse for barn og unge	Realisert 2013	Prognose 2014	Plan 2014	Plan 2015
Utskrivninger	380	385	423	456
Liggedøgn	9 850	10 298	9 720	9 580
Polikliniske konsultasjoner m/refusjon/dagopp	67 942	71 707	78 904	81 532

Tabell 2 Plantall aktivitet – spesifisering av psykisk helse

Endr prognose 14- realisert 13	Endr plan 15- prognose 14	Endr plan 15- realisert 13
1,8 %	1,1 %	2,9 %
-0,1 %	0,3 %	0,2 %
2,1 %	1,2 %	3,3 %

2,1 %	2,2 %	4,3 %
0,2 %	-3,1 %	-3,0 %
3,8 %	11,4 %	15,6 %

9,5 %	-3,1 %	6,1 %
5,3 %	1,5 %	6,9 %
6,2 %	11,2 %	18,1 %

Endr prognose 14 realisert 13	Endr plan 15 prognose 14	Endr plan 15- realisert 13
2,1 %	1,1 %	3,3 %
-0,3 %	-2,7 %	-3,0 %
2,8 %	10,2 %	13,3 %

1,3 %	18,4 %	20,0 %
4,5 %	-7,0 %	-2,7 %
5,5 %	13,7 %	20,0 %

Somatikk

Det planlegges med en økning innen antall opphold somatikk på 1,1 % sammenlignet med prognose 2014. Herunder forventes en økning på dag/poliklinikk på 1,2 %, mens det forventes mindre endring (0,3 %) for innlagte heldøgnsopphold. Vridningen fra døgn til dag/poliklinikk er i tråd med nasjonale føringer.

Psykisk helsevern totalt

Samlet for psykisk helsevern planlegges det med 11,4 % vekst i polikliniske konsultasjoner/dagbehandlinger, sammenlignet med estimat 2014. Antall liggedøgn planlegges redusert (- 3,1 %) i 2015.

Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Polikliniske konsultasjoner i helseforetakene planlegges økt med 11,2 %, mens liggedøgn planlegges forsiktig økt (1,5 %). Det er foretatt en anskaffelse av private helsetjenester som gir økt behandlingsskapitet i tråd med nasjonale føringer.

Psykisk helsevern for voksne

Aktivitetsveksten i konsultasjoner/dagbehandlinger i 2014 er prognostisert til 2,8 %. Det planlegges med en vekst på 10,2 % innen polikliniske konsultasjoner sammenlignet med prognose 2014. Det planlegges samtidig med en reduksjon i antall liggedøgn med 2,7 %, noe som betyr at vridningen mot dag/poliklinikk ivaretas også innenfor dette området. Dette er i overensstemmelse med styringssignaler fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Psykisk helsevern barn og unge

Aktivitetsveksten i konsultasjoner/dagbehandlinger i 2014 er prognostisert til 5,5 %. For 2015 er liggedøgn planlagt redusert (- 7,0 %). Samtidig planlegges det med en videre økning i polikliniske konsultasjoner med 13,7 %.

Prioritering av ressurser

Funksjonsbudsjettet viser hvordan ressursene (brutto kostnader) fordeler seg i kroner og relativt mellom formålene i budsjett 2015, sammenlignet med vedtatt budsjett 2014 og estimat regnskap 2014, og regnskap 2013:

Brutto driftskostnader per formål (i 1000 kr)	Regnskap 13	Vedtatt budsjett 2014	Estimat regnskap 14	Konsolidert budsjett 2015	Vekst		
					Est. regnskap 14 regnskap 13	Endring bud 15 estimat 14	Endring bud 15 regnskap 13
Somatikk, inkl lab/rtg	9 081 154	9 675 403	9 720 770	10 390 289	7,0 %	6,9 %	14,4 %
Somatikk, (re-hab)	601 866	604 576	604 865	636 154	0,5 %	5,2 %	5,7 %
Psykisk helse	2 223 477	2 382 763	2 324 972	2 530 206	4,6 %	8,8 %	13,8 %
TSB (rusbehandling)	355 047	395 206	343 688	403 201	-3,2 %	17,3 %	13,6 %
Ambulanse	1 205 825	1 253 735	1 269 784	1 368 938	5,3 %	7,8 %	13,5 %
Pasientreiser	766 862	776 823	836 038	818 006	9,0 %	-2,2 %	6,7 %
Personalbøliger	47 218	51 771	64 137	55 204	35,8 %	-13,9 %	16,9 %
Administrasjon, fellesprosjekter	231 948	305 797	250 487	356 881	8,0 %	42,5 %	53,9 %
Sum driftskostnader	14 513 397	15 446 074	15 414 741	16 558 878	6,2 %	7,4 %	14,1 %

Budsjett for 2015 viser en sterkere vekst innen psykisk helse og TSB enn somatikk, når det sammenlignes med estimat 2014, men det er usikkerhet knyttet til realiseringen av dette.

Vekst fra regnskap 2013 til vedtatt budsjett 2015 viser at veksten i perioden er noe sterkere innen somatisk virksomhet. Pågående omstillingsprosesser inkluderer også psykisk helsevern, samt at kostnader innen somatikk vokser både som følge av egne prioriteringer (fagplaner, forskning m. m.), men også som følge av nye behandlingsområder (nye kreftmedisiner for eksempel).

Kjøp fra private institusjoner innen TSB er styrket betydelig, og budsjetterte kostnader øker mer enn i somatisk virksomhet.

Omstillinger påvirker også forbruk av månedsverk både innen somatisk virksomhet og innen psykisk helsevern. Adm. direktør vil følge opp forbruk av månedsverk innenfor de ulike fagområdene gjennom 2015.

Økning innen administrasjon/fellesprosjekter skjer i hovedsak som følge av økt publikumssalg hos Sykehusapotek Nord HF, forventet økt aktivitet i nasjonale selskaper, styrking av kvalitetsarbeid, pasientsikkerhet og innkjøp.

Resultatkrav

Styret vedtok i sak 116-2014 *Budsjett 2015 foretaksgruppen, rammer og føringer* følgende resultatkrav:

Helse Nord RHF	+ 365 mill. kroner
Finnmarkssykehuset HF	+25 mill. kroner
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	+40 mill. kroner
Nordlandssykehuset HF	+ 5 mill. kroner
Helgelandssykehuset HF	+15 mill. kroner
Sykehusapotek Nord HF	0
Helse Nord IKT	0
Sum	+ 450 mill. kroner

Med bakgrunn i store omstillingsutfordringer har styret i Nordlandssykehuset HF (NLSH) bedt om at vedtatt resultatkrav for 2015 reduseres med 80 mill. kroner slik at omstillingsutfordringen som følger av nye bygg kan løses over en toårsperiode.

Resultatkrav til helseforetakene er begrunnet med bortfall av kostnader (reduksjon av avskrivninger av åpningsbalansen) og skal bidra til at helseforetakene er rustet til å møte økte kostnader. I tillegg bidrar overskudd til bedre likviditet og gir mulighet for å øke investeringer i helseforetakene ved resultatoppnåelse.

I plan 2014-2017 ble opprinnelig resultatkrav for NLSH redusert med 22 mill. kroner i 2014 og med 20 mill. kroner i 2015 og 2016. Det er dermed allerede foretatt betydelige nedjusteringer av resultatkravet til helseforetaket. Økte driftskostnader i byggefasen har vært undervurdert, men utfordringene som NLSH står ovenfor er ikke uventet. Helseforetaket har ikke gjennomført omstillinger i nødvendig omfang.

En ytterligere reduksjon av resultatkrav innebærer at likviditeten i helseforetaket svekkes ytterligere, og helseforetakets investeringsmuligheter reduseres.

Adm. direktør vurderer det som urealistisk at helseforetaket er i stand til å nå vedtatt resultatkrav for 2015 uten at det gir uønskede effekter på helsetilbudet. Det er betydelig usikkerhet knyttet til gjennomføringen og effekten av helseforetakets identifiserte omstillingstiltak.

På denne bakgrunn foreslås resultatkravet til helseforetaket redusert med 80 mill. kroner for 2015. Helseforetaket er nødt til å effektivisere driften betydelig i årene fremover. Oppfølgingen av helseforetaket vil forsterkes i 2015.

Resultatkrav for 2015 foreslås som følger:

Helse Nord RHF	+ 365 mill. kroner
Finnmarkssykehuset HF	+25 mill. kroner
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	+40 mill. kroner
Nordlandssykehuset HF	Underskudd inntil -75 mill. kroner
Helgelandssykehuset HF	+15 mill. kroner
Sykehusapotek Nord HF	0
Helse Nord IKT	0
Sum	+ 370 mill. kroner

Omstilling og risiko

Det er fortsatt store krav til omstilling i helseforetakene og utfordringen for 2015 gjelder i all hovedsak de to største helseforetakene i Helse Nord. Dette innebærer følgende risiko for utviklingen til hele foretaksgruppen.

Helseforetakene har en samlet omstillingsutfordring på om lag 363 mill. kroner før forslag om å redusere styringskravet til NLSH i denne saken. Omstillingsbehov for 2015 reduseres til 283 mill. kroner etter foreslått reduksjon av resultatkrav til NLSH.

Budsjett 2015 omstillingsutfordring (mill kr)	RHF's vektning	UNN	NLSH	HLSH	FIN	SUM
Omstillingsutfordring		168 600	199 000	-14 300	10 000	363 300
Utviklede tiltak før risikovektning		220 000	104 000	17 700	20 000	361 700
Løst ved tiltak:						
0 - Ingen risiko	1,00	36 000	31 993			67 993
1 - Usannsynlig at tiltaket ikke blir gjennomført etter plan	0,96	0	30 713			30 713
2 - Lav sannsynlighet for at tiltaket ikke blir gjennomført etter plan	0,86	68 600	15 502			84 102
3 - Middels sannsynlighet for at tiltaket ikke blir gjennomført etter plan	0,50	64 000	9 013	8 850	10 000	91 863
4 - Høy sannsynlighet for at tiltaket ikke blir gjennomført etter plan	0,05		201			201
Sum tiltak		168 600	87 421	8 850	10 000	274 871
Redusert resultatkrav			-80 000			
Uløst omstilling 2015		0	-31 579	23 150	0	-8 429

Tabell 3 Omstillingsbehov 2015

Nordlandssykehuset har en samlet utfordring på omtrent 200 mill. kroner. Helseforetaket har planlagt tiltak på 104 mill. kroner som fordeler seg med ca 65 % på lønn/personell, 15 % på inntektsvekst, mens resterende 20 % er reduksjon i andre kostnader. Etter risikovekting er anslått effekt om lag 87 mill. kroner, og uløst omstillingsutfordring er omtrent 112 mill. kroner. Foreslått reduksjon av overskuddskravet på 80 mill. kroner innebærer at det fremdeles er om lag 32 mill. kroner i uløst utfordring for helseforetaket i 2015.

Det vesentlige av kostnadsreduksjoner er knyttet til reduksjon i forbruk av personellressurser. Omregnet i hele stillinger utgjør dette om lag 100 årsverk. Endelig fordeling mellom faste og variable årsverk er foreløpig ikke konkretisert. Adm. direktør vurderer økonomisk risiko som svært høy. Det vurderes som realistisk at helseforetaket når omstillingen på ca 200 mill. kroner i løpet av 2016, forutsatt at helseforetaket når målsettingene innenfor lønnsområdet.

UNN har en samlet utfordring på 170 mill. kroner. Helseforetaket har planlagt tiltak for 220,5 mill. kroner bestående av en tiltaksliste på til sammen 34 tiltak. Risikovektet utgjør dette 170 mill. kroner, hvilket tilsvarer hele omstillingsutfordringen. Differansen mellom planlagt tiltak og vektete tiltak (52 mill. kroner) er holdt av som sentralt reserve i helseforetaket og bidrar til risikoreduksjon i helseforetakets totalbudsjett. Helseforetaket gir uttrykk for at kvaliteten i virksomhetsplanleggingen er høyere enn tidligere år. Dette innebærer en sterkere sammenheng mellom aktivitets- og bemanningsplaner og budsjett.

Aktivitetsbasert bemanningsplanlegging vil også i 2015 være en hovedsatsning for UNN. Bedre planlegging av aktivitet og bemanning vil føre til mindre bruk av overtid, vikarer og innleie, og dermed økt kvalitet, bedre arbeidsmiljø og reduserte kostnader. Tiltaket krever et omfattende arbeid og svært langsiktig planlegging. Adm. direktør vurderer økonomisk risiko som høy.

Helgelandssykehuset HFs inntekter styrkes i planperioden og helseforetaket har en "negativ" omstillingsutfordring på om lag 14 mill. kroner for 2015. Det er utarbeidet tiltak for 17,7 mill. kroner som ikke er risikovurdert av helseforetaket. Dersom helseforetaket realiserer effekt av tiltakene vil resultatet bli et overskudd i størrelsesorden 30 mill. kroner. Adm. direktør vurderer økonomisk risiko som lav.

Finnmarkssykehuset HF har stigende utfordringer i årene fremover opp til i størrelsesorden 90 mill. kroner som gir behov for tiltak for å skape en bærekraftig økonomi. Helseforetaket har en omstillingsutfordring for 2015 i størrelsesorden 10 mill. kroner, og har identifisert tiltak for ca 20 mill. kroner før risikovekting. Dette er ikke de samme tiltakene som ligger til grunn for å få helseforetaket til en langsiktig økonomisk bærekraft. Adm. direktør vurderer økonomisk risiko som moderat.

Tabellen illustrerer omstillingsbehov i 2015 sett i forhold til budsjetterte driftsinntekter.

Omstillingsbehov 2015	Sum omstillingsbehov (mill kroner)	Budsjetterte driftsinntekter (mill kroner)	Omstillingsbehov i % av budsjetterte driftsinntekter
Finnmarkssykehuset HF	10	1 966	0,5 %
UNN HF	168,6	6 970	2,4 %
Nordlandssykehuset HF*	119	4 047	2,9 %
Helgelandssykehuset HF	-14,3	1 875	-0,8 %
Sykehusapotek Nord HF	0	404	0,0 %
Helse Nord IKT	0	442	0,0 %
Helse Nord RHF (inkl kjøp av helsetjenester fra HF)	0	16 083	0,0 %
Elimineringer (internt kjøp/salg)	0	-14 881	0,0 %
Sum	283	16 906	1,7 %

* etter foreslått reduksjon av resultatkrav på 80 mill kr

Tabell 4 Omstillingsbehov 2015 - relativt

Konsolidert budsjett

Av tabellen fremkommer foretaksgruppens konsoliderte budsjett for 2015, sammenlignet med vedtatt budsjett 2014 og regnskapsestimat for 2014 (estimat pr. november 2014).

Budsjett 2015 (1000 kr) Foretaksgruppen Helse Nord	Konsolidert budsjett 2015	Vedtatt budsjett 2014	Estimat regnskap 2014	Endring Bud 15-Bud 14	Endring Bud 15- Est 14
Rammeinntekter	12 323 011	11 351 393	11 355 784	8,6 %	8,5 %
Kvalitetsbasert finansiering	71 297	66 150	66 150	7,8 %	7,8 %
ISF egne pasienter (ekskl. KMF)	2 785 485	2 183 713	2 146 704	27,6 %	29,8 %
Kommunal medfinansiering (KMF)	0	519 713	519 713	-100,0 %	-100,0 %
Samlet ordinær ISF-inntekt	2 785 485	2 703 426	2 666 417	3,0 %	4,5 %
ISF-inntekt legemidler utenfor sykehus	132 939	117 297	117 297	13,3 %	13,3 %
Gjestepasientinntekter	70 889	57 050	57 051	24,3 %	24,3 %
Polikliniske inntekter	350 301	329 973	351 296	6,2 %	-0,3 %
Utskrivningsklare pasienter	20 283	18 541	33 541	9,4 %	-39,5 %
Inntekter "raskere tilbake"	47 969	63 905	52 069	-24,9 %	-7,9 %
Øremerkede tilskudd	290 316	314 841	336 379	-7,8 %	-13,7 %
Andre driftsinntekter	813 967	763 895	730 157	6,6 %	11,5 %
Sum driftsinntekter	16 906 456	15 786 471	15 766 141	7,1 %	7,2 %
Kjøp av offentlige helsetjenester	1 238 347	1 036 867	1 005 183	19,4 %	23,2 %
Kjøp av private helsetjenester	799 313	766 405	724 439	4,3 %	10,3 %
Varekostnader knyttet til aktivitet	1 401 930	1 373 159	1 447 659	2,1 %	-3,2 %
Innleid arbeidskraft	83 458	86 428	138 395	-3,4 %	-39,7 %
Lønn til fast ansatte, inkl vikarer	7 369 170	7 094 641	6 938 750	3,9 %	6,2 %
Overtid og ekstrahjelp	314 420	292 144	465 035	7,6 %	-32,4 %
Pensjon inkl aga av pensjon	1 876 710	1 435 499	1 506 570	30,7 %	24,6 %
Off. tilskudd og ref. vedr arb kraft	-359 830	-346 198	-424 072	3,9 %	-15,1 %
Annen lønn	548 201	608 353	589 564	-9,9 %	-7,0 %
Sum lønn og innleie eks pensjon	7 955 420	7 735 369	7 707 672	2,8 %	3,2 %
Avskrivninger/nedskrivninger	767 191	649 310	653 960	18,2 %	17,3 %
Andre driftskostnader	2 519 967	2 449 464	2 369 258	2,9 %	6,4 %
Sum driftskostnader	16 558 878	15 446 073	15 414 741	7,2 %	7,4 %
Driftsresultat	347 579	340 398	351 400	2,1 %	-1,1 %
Finansinntekter	73 721	72 902	96 902	1,1 %	-23,9 %
Finanskostnader	51 300	21 301	30 302	140,8 %	69,3 %
Finansresultat	22 421	51 602	66 600	-56,5 %	-66,3 %
Ordinært resultat	370 000	392 000	418 000	-5,6 %	-11,5 %

Estimat 2014 er før endringer i pensjonskostnader, basisramme og resultatkrav, jf styresak 143-2014 Budsjett 2014 – justering av rammer nr. 2 og endring av resultatkrav.

Foretaksgruppen budsjetterer med samlede inntekter på 16,9 mrd, kroner og et samlet overskudd på 370 mill. kroner i 2015. Budsjettert overskudd utgjør 2,2 % av budsjetterte driftsinntekter. Inntekter innen Innsatsstyrt finansiering (ISF) øker som en konsekvens av avviking av Kommunal medfinansiering.

Midler avsatt til styrets disposisjon (105 mill. kroner) er budsjettert som kjøp av offentlig helsetjeneste.

Foretaksgruppen har tatt høyde for en økning i pensjonskostnadene i tråd med forutsetningene. Samlede lønnskostnader (eksklusive pensjon) er budsjettert med en vekst på 3,2 % fra prognose 2014.

Likviditet

Forutsatt drift og investeringer i tråd med forutsetninger for 2015 vil likviditeten reduseres.

Likviditetsbudsjett 2015	
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	
Budsjettert resultat	370 000
Avskrivninger/ nedskrivninger	767 000
Endring fordring/kortsiktig gjeld som påvirker likviditet	
Diff pensjonskostnad/premie	309 000
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 446 000
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	
Ubrukte investeringsrammer pr 1.1.2015, estimat	-500 000
Investeringsbudsjett 2015	-2 056 400
Forventet ubrukte investeringsrammer 31.12.15	200 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 356 400
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	
Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	388 000
Avdrag lån	-134 300
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	253 700
Netto endring i kontanter 01.01.2015-31.12.2015	-656 700
IB 01.01.2015, foreløpig regnskap	833 348
UB 31.12.2015, budsjett	176 648

Samlet vil Helse Nord RHF's ramme for driftskreditt bli nedjustert med 59,3 mill. kroner i 2015, fra 1 390,3 mill. kroner til 1 331 mill. kroner ved utgangen av 2015. Endringen er et resultat av to ulike forhold:

- Nedjustering av rammen (- 309 mill. kroner) som følge av estimert lavere premiebetaling til KLP enn pensjonskostnaden for 2015.
- Oppjustering av rammen (+ 250 mill. kroner) som følge av at HOD har besluttet å fordele rammen for kassakreditt mellom regioner i henhold til ordinær inntektsfordeling.

Inntektsrammer

HOD tildeler (bekrefter) enkelte tilskudd i Oppdragsdokumentet for 2015. Dette gjelder

- Tilskudd til turnustjeneste (5,5 mill. kroner): Fordeles mellom helseforetakene basert på turnusårsverk.
- Tilskudd til forsøksordning tannhelsetjenester i tverrfaglig miljø (2,6 mill. kroner): Videreføres til Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN).
- Tilskudd til kvalitetsregistre i regi av/koordineres av SKDE (31,7 mill. kroner).
- Tilskudd innen ordningen *Raskere tilbake* er fastsatt, inklusive tilskudd til arbeidsmedisinsk avdeling UNN (74,2 mill. kroner).
- Tilskudd til partikkelterapi videreføres til UNN (3,975 mill. kroner).
- Tilskudd til transport av psykisk syke (ikke fordelt) (4 mill. kroner).
- Tilskudd til legemiddelberedskap (ikke fordelt) (0,6 mill. kroner).

Sammen med andre justeringer vil dette behandles i egen styresak 26. mars 2015.

Investeringer

Investeringsrammer for RHF-et, NLSH og Sykehusapotek Nord HF (SAN) endres i tråd med *styresak 132-2014 Nordlandssykehuset Bodø - bygg for kliniske kontorarbeidsplasser, plan for endelig gjennomføring og godkjenning av byggestart, oppfølging av styresak 141-2013*:

• G-fløy NLSH:	134,0 mill. kroner
• Byggetrinn II Bodø:	-39,4 mill. kroner
• Investeringsramme SAN reduseres:	-10,0 mill. kroner
• Ufordelt investeringsplan justeres:	-84,6 mill. kroner

Styret i Universitetssykehuset Nord-Norge HF ber om økt investeringsramme til renovering av Åsgård. Etter anbudsrunde er prognosen for renoveringen av bygg 7 på 16,3 mill. kroner over vedtatt budsjettamme. Adm. direktør foreslår at investeringsrammen til UNN økes.

Vedlegg: Investeringsrammer 2015-2016

Investeringsrammer	2015	2016
<i>Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstilling og byggelånsrenter</i>		
Finnmarkssykehuset HF		
Spesialist poliklinikk Karasjok	20 000	
Spesialist senter Alta	44 000	150 000
Tiltak Hammerfest Kirkenes inntil nybygg er på plass	10 000	10 000
Kirkenes nybygg	337 000	692 000
Økt MTU		20 000
MTU, ambulanser, rehab med mer	30 000	30 000
Sum Finnmarkssykehuset	441 000	902 000
UNN HF		
<i>Utvikling psykiatri behandling/Åsgård</i>	<i>16 300</i>	
A fløy	290 000	290 000
Tromsø undersøkelsen	5 000	
Pasienthotell UNN	124 000	
Tiltak i kreftplanen	1 000	
MTU, ambulanser, rehab med mer	100 000	70 000
Sum UNN	536 300	360 000
NLSH HF		
<i>Modernisering NLSH, Bodø fase 2-5</i>	<i>410 600</i>	400 000
<i>Modernisering NLSH, G-fløy p50</i>	<i>80 000</i>	<i>45 000</i>
Modernisering NLSH, Vesterålen	82 000	
Heliport/akuttheis	9 100	9 100
Tiltak i kreftplanen	9 000	
MTU, ambulanser, rehab med mer	40 000	50 000
SUM NLSH	630 700	504 100
Helgelandssykehuset HF		
Økt MTU/rehabilitering	50 000	50 000
MTU, ambulanser, rehab med mer	37 100	42 500
SUM Helgelandssykehuset	87 100	92 500
HN-IKT		
Programvare og IKT utstyr	77 100	99 900
HN-IKT datarom UNN	47 000	
Datarom	66 900	
SUM HN-IKT	191 000	99 900
<i>Sykehusapotek utstyr og nye lokaler</i>		
	<i>13 000</i>	<i>3 000</i>
FIKS		
	69 300	107 800
Helse Nord RHF		
Pasientens innsyn i egen journal	25 000	
<i>G-fløy NLSH p 85</i>		<i>9 400</i>
PET senter	25 000	50 000
Datarom UNN P 85	6 000	
Pasienthotell p 85	32 000	
FIKS P 85		20 000
Sum Helse Nord RHF	88 000	79 400
Sum investeringsplan	2 056 400	2 148 700